

کاربرد درس پژوهی در بهبود درس ورزش و نیرو ۱ کتاب علوم پایه ششم ابتدایی

معصومه احمدی دانشجوی رشته آموزش ابتدایی

Teacherr8080@gmail.com

جناب دکتر عادل سلیمانی مدرس دانشگاه

Adell58@gmail.com

چکیده

هدف کلی پژوهش کیفی حاضر که به روش مشارکتی انجام شده است تسهیل یادگیری درس ورزش و نیروی ۱ علوم پایه ششم دبستان زینبیه شهرستان گیلانغرب است. داده های پژوهش حاضر به کمک مصاحبه و مشاهده توسط اعضای تیم درس پژوهی جمع اوری گردید تا به اشباع نظری برسد اعضای تیم در دو مرحله در قالب دو تدریس اول و دوم به بررسی طرح درس و اجرای آن پرداختند. بنابراین با توجه به اینکه تدریس اول دارای نقطه ضعف هایی بود، پس از بررسی های انجام شده و نقد و ارزیابی اعضای تیم، تدریس دوم بر مبنای رویکرد دانش آموز محور و مشارکت فعال سازماندهی شد، به کارگیری این روش ها موجب پیدایش تغییراتی در یادگیری دانش آموزان و افزایش کیفیت تدریس در اجرای دوم شد. نتایج بدست آمده از بررسی نقاط ضعف و قوت، تدریس های اول و دوم در قالب ۹۴ کد دسته بندی کردند. در مرحله بعد پس از حذف و ادغام در ۱۴ دسته کدهای محوری جای گرفتند، در نهایت دسته محوری در ۴

مقوله کلی تر با عنوان کدگذاری گزینشی قرار گرفتند نتایج بدست آمده از بررسی های تدریس اول و دوم بیانگر این است که مهارت های حرفه ای معلمان ، توصیه های آموزشی عوامل نرم و سخت مؤثر در کیفیت تدریس برافزایش کیفیت یادگیری و رشد توانمندی های معلمان مؤثر هستند.

کلید واژه : درس پژوهی ، توسعه حرفه ای ، کیفیت یادگیری، توانمندی ها ، علوم ابتدایی

مقدمه

بر اساس یافته‌های پژوهشی، درس پژوهی موجب گسترش فرهنگ یادگیری در مدارس و ارتقاء مهارت‌های حرفه‌ای معلمان و بهبود کیفیت یادگیری دانش‌آموزان می‌شود. فرایند درس پژوهی در بیشتر مدارس کشور و دوره‌های ابتدایی قابلیت اجرایی دارد و معلمان یک رشته درسی می‌توانند در سال یک یا دو بار آن را اجرا کنند. (معماری، محمد. ۱۳۹۵).

درس پژوهی کوشش جمعی روش‌مند همراه با ژرف‌اندیشی معلمان مدرسه در قالب گروه‌های کوچک به منظور شناسایی مشکلات، دروس و موضوعاتی که دانش‌آموزان در درک و دریافت آن با مشکل مواجه هستند می‌باشد. این رویکرد برای توسعه دانش حرفه‌ای معلمان سودمند است. در این رویکرد معلمان با حضور در گروه کوچک با تشریک مساعی و با شرکت در جلسات هم‌اندیشی پیرامون اهداف و محتوای دروس به یک برنامه مقدماتی برای تدریس می‌یابند.

(سرکار ارانی، محمدرضا. ۱۳۸۷) امروزه با توجه به بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان و پیشگیری از افت تحصیلی و عوارض ناشی از آن، از اهداف عمده نظام آموزش و پرورش جوامع مختلف است چرا که سرعت رشد دانش بشری به گونه‌ای است که به طور مستمر قوائدی نوین جای قوائد قبلی را می‌گیرد و فراگیران باید به دانش و مهارت‌هایی مجهز باشند که در چالش‌های دنیای نوین در تنگنا قرار نگیرد البته تهیه لوازم، تجربه و هدایت معلمان و همچنین به کارگیری روش‌های تدریس نوین به عنوان راهنمایان در این زمینه بسیار با اهمیت است و باید با هدف و فلسفه خاص خود باشد.

(احدیان، ۱۳۷۸) محققان به دنبال راه‌هایی بودند که تمرینات خسته‌کننده را به تجربیات یادگیری تعاملی برای اداره شاگردان تغییر دهند، به طوری که دانش‌آموزان مفاهیم عمیق دروس را درک کنند. (حسینی نصب و لطف الهی، ۱۳۹۳)

درس پژوهی نمونه‌ای از توسعه حرفه‌ای معلمان، روشی است که ژاپنی‌ها در ابداع و به کارگیری آن پیشگام بوده‌اند و تلاشی در جهت بهبود فعالیت‌های آموزشی از طریق مشارکت لاهمتایان است. (خاکباز و همکاران ۱۳۸۷)

درس پژوهی الگوی عملی بازبینی متداوم الگوهای ذهنی و بازاندهی مشارکتی عمل کارگزاران آموزشی و الگویی موثر برای بهبود مستمر آموزش در مدرسه است. درس پژوهی موجب تقویت خود کارآمدی تصویری معلمان در عوامل مدیریت کلاس درس، فعال کردن دانش‌آموزان و استفاده از راهبرد‌های آموزشی می‌شود. (حبیب زاده، ۱۳۹۳)

این الگو محیطی را فراهم می‌آورد که معلمان از یکدیگر بیاموزند و دانش حرفه‌ای خود را ارتقا دهند، به بازبینی و بازاندیشی پردازند، و بیش از پیش به نیازها و نحوه تعامل با دانش‌آموزان توجه کنند. (خاکباز و همکاران، ۱۳۹۸)

هدف‌های درس پژوهی گسترش فرهنگ یادگیری مشارکتی، فراهم کردن محیط و زمینه یادگیری معلمان، از دانش دیگران، تغییر روش‌های قدیمی یاددهی، بازاندیشی در رفتار توسط معلمان، آموختن از دیگران، سهم‌شدن در تجارت آموزشی دیگران، تحلیل و بررسی چگونگی تفکر و یادگیری دانش‌آموزان در حین یادگیری، شناسایی مشکلات یادگیری دانش‌آموزان، در موضوعات متنوع و اولویت‌بندی مشکلات است. (بهرامی، ۱۳۹۱)

هدف‌های درس پژوهی گسترش فرهنگ یادگیری مشارکتی، فراهم کردن محیط و زمینه یادگیری معلمان از دانش دیگران، تغییر روش‌های قدیمی یاددهی، بازاندیشی در رفتار توسط معلمان، سهم‌شدن در تجارت آموزشی دیگران، شنایابی مشکلات یادگیری دانش‌آموزان در موضوعات متفاوت و اولویت‌بندی مشکلات است. (سلطانی، ۱۳۹۴)

امروزه آموختن علوم تجربی همچون سوادآموزی و حساب کردن امری اساسی و ضروری است که با زندگی روزمره‌ی ما در ارتباط است و با پیشرفت فناوری و تکنولوژی اهمیت آن بیشتر شده است. به عبارت دیگر آموزش علوم بیشتر به آموزش راه‌یادگیری می‌پردازد که آگاهی از آن برای هر کودکی لازم است، چرا که او در دنیای زندگی می‌کند که سریعاً در حال تغییر است و وی باید قادر باشد خود را دایم با آن تغییرات هماهنگ سازد. (عرفانی، نصره‌للا؛ شبیری، سیدمحمد ۱۳۹۵)

فراگیران علوم تجربی به کودکان کمک می‌کنند تا روش‌های شناخت دنیای اطراف خود را بهبود بخشند و برای این منظور آن‌ها باید، مفاهیمی کسب کنند که به آن‌ها کمک کند تا تجارب خود را با یکدیگر مرتبط سازند و همچنین آن‌ها باید روش‌های کسب اطلاعات سازماندهی، کاربرد و آزمایش کردن را بیاموزند این فعالیت‌ها توانایی آن‌ها را در درک دنیای اطراف تقویت می‌کند. موضوع نیروی طی دو فصل از کتاب علوم پایه ششم با عنوان‌های ورزش و نیروی یک و دو آمده است که با یکدیگر ارتباط دارند در ادامه آموخته‌های سال‌های پیشین دانش‌آموزان می‌باشند این درس یکی از مهم‌ترین موضوعاتی است که دانش‌آموزان باید در پایه ششم آن را بیاموزند و همین دلیل باید از روش‌ها و مطالبی استفاده شود که دانش‌آموزان به سادگی آن را درک کنند و بتواند آن را در زندگی روزمره خود بکار ببرند. دانش‌آموزان پس از کسب اطلاعات درباره موضوع نیرو می‌توانند بسیاری از نمونه‌های عینی آن را در فعالیت‌های روزانه خود تشخیص دهند و بتوانند با

برقراری ارتباط بین این فعالیت‌ها و آموخته‌های خود کارها را به صورت خیلی ساده و راحت تر انجام دهند و آموخته‌های خود را کاربردی کنند. اگر کودکان به حال خود گذاشته شوند با تصوراتشان عقایدی خلق می‌کنند که بیشتر غیرعلمی اند؛ مثلاً «برای به حرکت درآوردن اجسام نیرو لازم است، حال آن که برای متوقف ساختن آن‌ها نیرویی لازم نیست». از آن جا که این عقاید را می‌شود آزمایش کرد، وظیفه‌ی آموزش علوم این است که به کودکان اولاً علاقه مندی و ثانیاً مهارت کافی برای انجام این آزمایش‌ها داده شود. (حوریزاد، بهمن ۱۳۸۹) بررسی انجام آزمایش‌ها نه تنها باعث اصلاح عقاید آن‌ها می‌شود، بلکه به آنان می‌آموزد که در علوم تجربی نسبت به آنچه «حقیقت» نامیده می‌شود شک کنند، مگر آن که صحت آن را از طریق آزمایش تجربه کنند از این طریق به راحتی می‌توان فرایندهایی بسیار کاربردی مانده فرایند «فرضیه سازی» را برای آنان توضیح داد و به این ترتیب آن‌ها در می‌یابند که گاه عقاید و نظریاتی وجود دارند که صحت آن‌ها از طریق آزمایش‌ها و تجارب سازگارند، مفیداند. اگر آموزش علوم در دوره‌ی دبستان مسیر منطقی خود را طی کند، مانع پیدایش بحران در دوره‌ی دبیرستان خواهد شد. و زمانی که آزمایش نظریه‌ای را رد کرد او به سادگی قبول می‌کند که باید انعطاف پذیر باشد و اشتباهات را بپذیرد. به این دلیل این دانش آموز در دوره‌ی دبیرستان در درس علوم تجربی نظریات غیرعلمی خود را ساده تر کنار می‌گذارد. (علیمی، ۱۳۸۹) در این درس آموزان با مشاهده، تفسیر، فراخوانی تجربه‌های شخصی، انجام فعالیت‌های گروهی و بازی‌های هدفمند به مفهوم نیرو پی برده و آن را حس می‌کنند و با اثرات نیرو بر اجسام اطراف خود آشنا می‌شوند. هدف کلی پژوهش حاضر تسهیل یادگیری درس ورزش و نیروی علوم تجربی پایه ششم با رویکرد درس پژوهی است.

روش تحقیق

هدف کلی پژوهش کیفی حاضر که به روش مشارکتی انجام شده است تسهیل یادگیری درس ورزش و نیروی ۱ علوم پایه ششم دبستان زینبیه شهرستان گیلانغرب است. داده های پژوهش حاضر به کمک مصاحبه و مشاهده توسط اعضای تیم درس پژوهی جمع اوری گردید تا به اشباع نظری برسد.

اعضای تیم در دو مرحله در قالب دو تدریس اول و دوم به بررسی طرح درس و اجرای آن پرداختند. بنابراین با توجه به اینکه تدریس اول دارای نقطه ضعف هایی بود، پس از بررسی های انجام شده و نقد و ارزیابی اعضای تیم، تدریس دوم بر مبنای رویکرد دانش آموز محور و مشارکت فعال سازماندهی شد، به کارگیری این روش ها موجب پیدایش تغییراتی در یادگیری دانش آموزان و افزایش کیفیت تدریس در اجرای دوم شد. و همچنین داده ها توسط کد گذاری باز، محوری و انتخابی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت

نتایج یافته ها

در طی درس پژوهی حاضر به منظور تسهیل و تعمیق یادگیری دانش آموزان ، در بحث حرکات بدن تلاش بسیار زیادی از سوی اعضای این تیم صورت گرفت ، بدین منظور یک تیم سه نفره متشکل ایجاد شد . برای تدریس درس ورزش و نیرو ۱ طرح درس اولیه بامشارکت اعضای تیم تدوین شد

و مجری در یک تایم ۳۸ دقیقه ای و در حضور دانش آموزان و مشاهده گران به تدریس ان پرداخت و بر اساس نقد ها و مستندات مشاهده گران از تدریس اول قسمت هایی از تدریس اولیه اصلاح ، حذف و یا اضافه شد . در طرح درس دوم الگوی دانش آموز محور و مشارکت فعال دانش آموزان در اولیت قرار گرفت ، تا بر این اساس طرح درس دوم ، صورت گیرد ، تدریس دوم هم در مدت زمان ۲۸ دقیقه و در حضور دانش آموزان و مشاهده گران صورت گرفت . با توجه به اینکه نقاط ضعف تدریس اول بر طرف شده بود . تدریس دوم به نسبت پویا و بهتر بود . به گونه ای که دیگر کلاس حالت خسته کننده ای نداشت و دانش آموزان مشارکت داشتند . همچنین قدرت تجزیه و تحلیل بیشتری پیدا کرده بودند . بعد از اجرای تدریس دوم نیز ، نقاط ضعف و قوت ان بررسی و مشخص شد، تا در تدریس های بعدی به این نکات توجه شود در مرحله بعد نیز اعضای تیم درس پژوهی حاضر نقاط ضعف و قوت درس های اول و دوم را در قالب ۹۴ کد قرار دادند آنها پس از بررسی و حذف کد های تکراری در ۱۴ دسته محوری و در نهایت در ۴ مقوله کلی تر به نام کد گذاری گزینشی قرار گرفتند.

جدول شماره ۱

کد گذاری های باز ، محوری ، گزینشی

کد گزینشی	کدمحوری	کد باز	کدها	ردیف	
مهارت ارتباطی معلم	کد B ارتباط اولیه	A1	. ارتباط اولیه با دانش آموزان با صمیمیت همراه نبود	۱	
		A2	خیر مقدم گویی در جلسه اول	۲	
		A3	. ارتباط مناسب یکی از مهم ترین گام های تدریس است .	۳	
		A4	امیدواری برای خلق شکوفایی دانش آموزان	۴	
	کد C نحوه تعامل معلم سر کلاس	A5	روابط اجتماعی صحیح با شاگردان	۵	
		A6	پر انرژی رفتار کردن معلم و دادن روحیه و انگیزه به دانش آموزان	۶	
		A7	معلم باید حال دانش آموزی که جلسه گذشته مریض بود را جویا میشد	۷	
		A8	آمادگی معلم برای دستهای آزاد نشان دهنده ی ارتباط با دانش آموزان است	۸	
		مهارت عاطفی	A9	با تکان دادن سر و دست به مقاصد مختلف دانش آموزان را متوجه کنیم	۹
			A10	نگاه معلم به یک نفر نبود و ارتباط گیری او باتمام	۱۰

معلم			دانش آموزان بود	
مهارت عاطفی معلم	کد رفتار معلم	A10	معلم نسبت به پاسخ های دانش آموزان بازخورد مثبت نشان می داد و این در روحیه آنها موثر بود.	۱۱
		A11		
			تدریس اول معلم برای دانش آموزان کسل و خسته کننده بود	۱۲
		A12	گوش دادن به صحبت های دانش آموزان با دقت	۱۳
		A13	تبعیض عاقل نشدن بین دانش آموزان	13
		A14	احترام گذاشتن به تفاوت های فردی دانش آموزان	14
		A15	اشتباهات دانش آموزان را به طور غیر مستقیم باید بیان می کردید	15
		A16	در تدریس شما تحقیر دانش آموزان اصلا به چشم نمی خورد	16
	کد ویژگی اخلاقی معلم	A17	به نظرات دانش آموزان احترام می گذاشتید	17
		A18	از ثبات عاطفی و روانی برخوردار بودید	18
		A19	سعی میکردید به همه دانش آموزان به یک اندازه توجه کنید	19
		A20	نظر دانش آموزان برای شما محترم بود	20

		A21	ارام و با اطمینان بودید	21
مهارت عاطفی معلم	کد F علاقه مندی معلم به آموزش	A22	اشتیاق شما در درس دادن برای مخاطب واضح بود	22
		A23	به آموزش دادن و یادگیری دانش آموزانتان علاقمند و مشتاق بودید	23
مهارت تدریس معلم	کد G مهارت کلامی	A24	تند صحبت کردن معلم در کار خودش	24
		A25	داشتن فن بیان خوب در تدریس	25
		A26	داشتن زبان بدن مناسب هنگام منتقل کردن مفاهیم	26
		A27	معلم در بیان و انتقال مطالب توانمند بود	27
		A28	رسا و شیوا صحبت کردن معلم	28
		A29	معلم با اعتماد به نفس صحبت میکرد	29
		A30	معلم هنگام صحبت کردن از واژگانی استفاده میکرد که کاملاً ساده و قابل فهم و مناسب سن دانش آموزان باشد	30
		A31	معلم هنگام صحبت کردن بدون استرس صحبت میکرد	31
	کد H	A32	معلم در هنگام تدریس به تن صدای خود توجه کافی داشت و با بالا و پایین بردن تن صدای خود کلاس و ذهن دانش آموزانش را هدایت میکرد	32

	رفتار معلم	A33	معلم در هنگام تدریس نسبت نسبت حال بچه ها در کلاس کاملا آگاه بود	33
مهارت تدریس معلم	کد رفتار معلم H	A34	معلم در بخشی از تدریس برای یادداشت مطالب از ماژیک قرمز استفاده کرد	34
		A35	معلم در بخش پایانی صرفا به گفتن تکالیف بسنده کرد و آن را پای تخته نوشت	35
		A36	دانش آموز با دیدن انیمیشن مطالب را بهتر می آموزد.	36
		A37	استفاده از امکانت آموزشی متنوع فرایند تدریس را اثر بخش میکند	37
		A38	اینکه باوجود امکانات کم برای دانش آموزان کلیپ بخش کرید بسیار مناسب بود	38
		A39	با نشان دادن تصویر فرایند یادگیری راحت بود	39
		A40	میتوانستید از کلیپ های بیشتری استفاده کنید	40
		A41	شما فقط از یک کلیپ آموزشی استفاده کردید	41
		A42	با نشان دادن تصویر فرایند یادگیری بهتر صورت گرفت	42
		کد ا فنون سوال کردن	A43	پرسش در طول تدریس وجود داشت
	A44		طرح پرسش ها از جانب معلم سبب یادگیری بیشتری در دانش آموز شد	44

		A45	طرح سوال مرتبط با واقعیت زندگی دانش آموز	45
مهارت تدریس معلم	فنون سوال کردن کد ۱	A46	طرح سوال باعث کنجکاوی در دانش آموز شد	46
		A47	پرسیدن سوال زیاد	47
			آوردن مثالهای بیشتر در تدریس	48
		A49	پیوند مباحث با دانسته های قبلی آنها با طرح پرسش جدید	49
		A50	معلم بسیار هدفدار و مناسب پیرامون درس سوال هایش را مطرح میکرد	50
		A51	هنگامی که پرسش هدفدار باشد فرایند تدریس و یادگیری دانش آموزان به درستی هدایت میشود	51
		A52	سوالاتی که در قالب فلش کارت به دانش آموزان داده شد باید خلاقانه و تفکر محور میبود	52
		A53	سوالات هدفدار دانش آموزان را دچار سردرگمی و پرت شدن از فرایند تدریس نمیکند	53
		A54	از دانش آموزان خواسته شد که با عکس گرفتن از محیط زندگی خود به سوالات پاسخ دهند	54
		A55	پرسش ها سبب یادگیری بیشتر در دانش آموزان شد	55
		A56	از دانش آموزان در رابطه با مباحث سوالاتی پرسیده شد	56

		A57	به دانش آموزان برای رسیدن به پاسخ سوالات فرصت کافی برای تفکر داده نشد	57
مهارت تدریس معلم	دانش محتوایی کدر	A58	پویابودن دانش آموزان در کلاس جریان داشت	58
		A59	باید قبل از پیوستن به کلاس درس مروری بر کتاب درسی و طرح درس می کردید تا کمتر چشمتان به برگه طرح درس می بود	59
		A60	گاهی مشارکت دانش آموزان سبب بی نظمی میشد	60
		A61	شما تسلط کافی بر مطالب کتاب درسی در هنگام توضیح دادن نداشتید	61
		A62	معلم باید مطالب درسی را به صورت منسجم ارائه دهد	62
		A63	هرچقدر متن پراکنده باشد درک ان برای دانش آموز دشوار است	63
		A64	پراکندگی متن سبب فراموشی زوتر مطالب درسی میشود	64
		A65	توضیحات پراکنده سبب سردرگمی دانش آموز میشود	65
		A66	جلسات توجیهی برای درس پژوهی برگزار شد.	66
		A67	فرصت کافی برای بحث و بررسی معلمان نیست.	67
		A68	اعضای تیم اطلاعات کافی در مورد درس پژوهی را	68

			دارند.	
مهارت تدریس معلم	کد برقراری نظم در کلاس	A69	اقدام پژوهی رویکردی است که معلمان را به صلاحیت حرفه ای می رساند.	69
		A71	برخی دانش آموزان در جریان تدریس بی نظمی ایجاد می کردند	70
		A71	بعضی دانش آموزان به مشاجره و باهم دیگر میپرداختند	71
		A72	دانش آموزان باعث شلوغی در فرایند کلاس میشدند	72
		A73	در هنگام تدریس هردانش امزی که سوال داشت از جای خود بلند میشد و سوال میکرد	73
			وجود نظم خصوصا در هنگام تدریس مهم است	74
		A75	برای قسمت پایانی تدریس زمان کم آورده شد	75
مهارت سنجش و ارزیابی	کد مدیریت زمان	A76	مدیریت زمان کلاس شما ضعیف بود	76
		A77	بین زمان اختصاص داده شده به هر بخش تعادل ایجاد نشده بود	77
		A78	اجرای مدیریت زمان کلاس طبق طرح درس داده شده نبود	78
		A79	حتی بخشی از زنگ تفریح دانش آموزان هم به تدریس اختصاص داده شد که این سبب کاهش	79

			توجه دانش آموزان به درس میشود	
			..	
مهارت سنجش و ارزیابی	کد M جمع بندی پایانی	A80	بعد از پایان هر بحث برای دانش آموزان جمع بندی نمودید	80
		A81	دانش آموزان به کمک شما به یک جمع بندی جامع رسیدند	81
		A82	در جمع بندی باید تمام نکات بیان شود	82
		A83	بعضی از دانش آموزان از گفته های معلم یادداشت برداری کردند این خیلی مهم بود	83
		A84	جمع بندی میتواند تمام یافته های دانش آموزان را در جریان کلاس منسجم کند	84
	کد N سنجش و ارزیابی	A85	معلم در بخش ارزشیابی همزمان دانش آموزان را بلند میکرد و موجب حواس پرتی آنها میشد	85
		A86	معلم در تمام بخش ها به صورت مکرر ارزشیابی انجام می داد	86
		A87	معلم تکلیف جلسه قبل دانش امزان را بررسی نکرد	87
		A88	ارزشیابی فرایند پیشرفت دانش آموزان را بیان میکند	88
		A89	میتوانستید چند نفر از دانش آموزان را خصوصا دانش آموزان ضعیف را به پایه تخته بیاورید	89

		A90	ارزشیابی گروهی انجام دادید که تاحدی مناسب بود	90
مهارت سنجش و ارزیابی	کد ارائه تکلیف عملکردی	A91	دادن تکالیف مناسب و مربوط به سن و توان دانش آموزان	91
		A92	ارزشیابی تکوینی-پایانی به خوبی انجام شد.	92
		A93	تکالیف اختیاری سبب تمایل بیشتر دانش آموزان به انجام تکالیف میشود	93
		A94	معلم باید تکالیف را در دو قالب اختیاری و اجباری بدهد	94

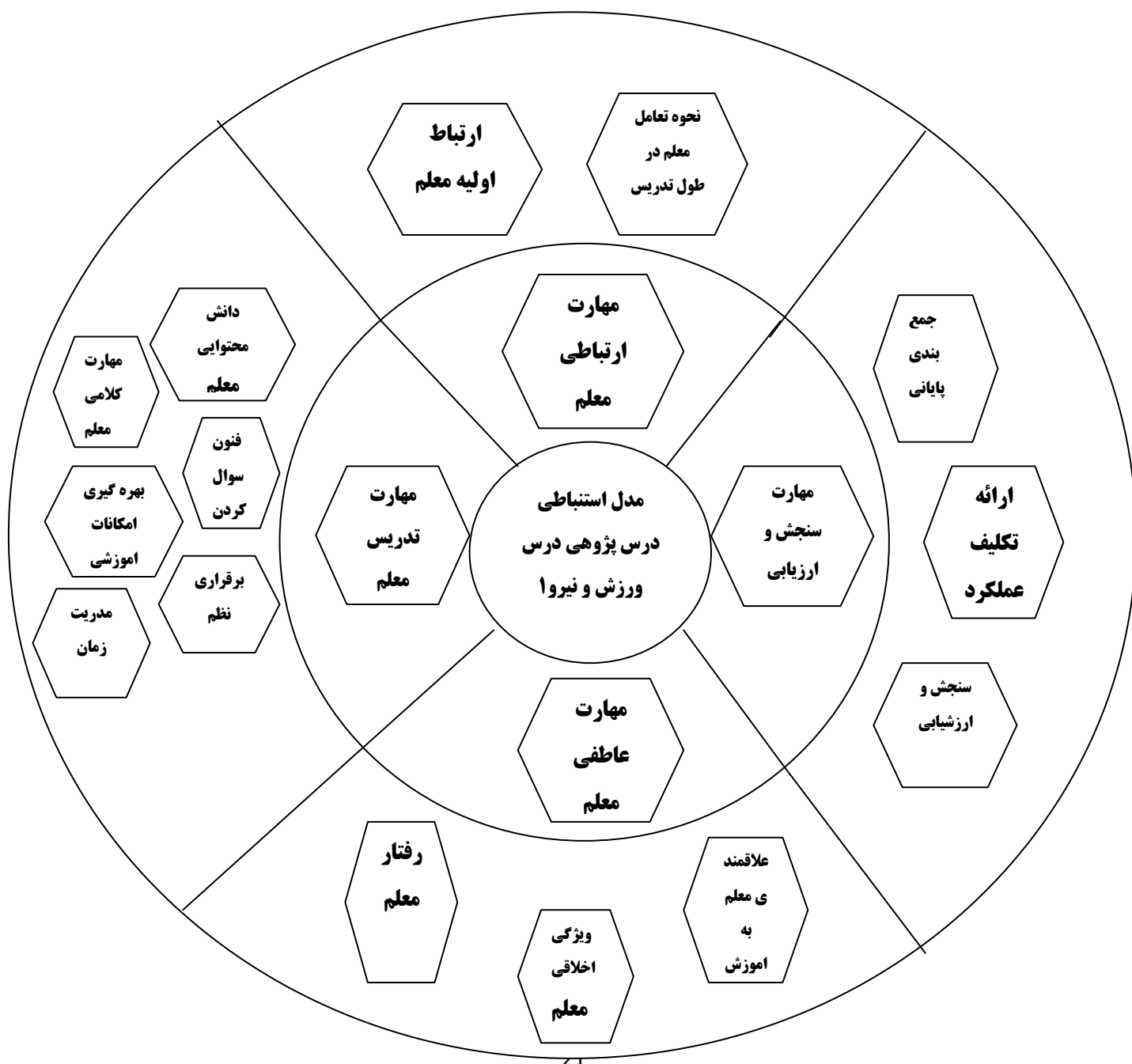
بحث و نتیجه گیری

در سال های اخیر درس پژوهی به عنوان الگویی موثر برای ایجاد تحول در آموزش از طریق تولید و ترویج دانش حرفه ای این پژوهش بیش از در مدرسه و کلاس . معلمان روشنگر جهت گیری های متفاوتی از اقدامات معمول در این حوزه است درس استوار است . و می کوشد معلمان را بیش از پیش در تصمیم گیری های مربوط به شیوه های بهبود کیفیت آموزشی مدارس مشارکت دهد . (صفاریان فلاح ، میرحسینی ، ۱۳۹۸) درس پژوهی یک الگوی پژوهشی معلمان در کلاس درس برای بهبود مستمر آموزش ، عینی سازی یادگیری ، رشد حرفه ای معلمان ، و تولید دانش حرفه ای است . (بختیاری و مصدقی نیک ، ۱۳۹۵) و فرصتی برای معلمان فراهم آورد تا با یکدیگر گفتگو کنند ، از تجربه های هم دیگر استفاده کنند و بیاموزند ، به بهبود آموزش به صورت مشارکتی کمک کنند ، فضای روانی بهتری برای کار در مدرسه فراهم آورند ، و شوق یادگیری را در خود بوجود آورند . (بختیاری ۱۳۷۸)

در درس پژوهی حاضر اعضای تیم سه نفره درس ورزش و نیروی ۱ را در دو مرحله تدریس و اجرا کردند . بر اساس نقد های صورت گرفته از تدریس اول و دوم ، اعضای تیم به این نتیجه رسیدند که ، درس پژوهی میتواند در توسعه مهارت های معلمی و به روز کردن شیوه های آموزشی و تدریس موثر باشد ، پژوهش در کلاس درس بدون شک موجب ارتقاء توانمندی حرفه ای معلم و بهسازی تدریس و شناخت بهتر موانع و مشکلات پیش رو و نحوه چگونگی برخورد مقابله با آنها را فراهم می آورد ، فرهنگ سازی و نهادینه کردن درس پژوهی در معلمان جهت ، تربیت معلمانی پژوهنده ، متخصص در کار خود ، در قرن حاضر اهمیت روز افزون دارد . پژوهشگران در ادامه ، با توجه به بررسی تدریس های اول و دوم ، به این نتیجه رسیدند که استفاده از ، روش های نوین یادگیری با توجه به فناوری های نو و وسایل کمک آموزشی باعث تسهیل در یادگیری و افزایش اطلاعات و در نتیجه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در آزمون ها میشود . با استفاده از

روش های نوین درس ، زمان های هدر رفته در تدریس به حداقل خواهد رسید . سرعت تدریس مباحث نسبت به حالت سنتی افزایش پیدا میکند ، و مدرس وقت بیشتری برای تمرین و تکرار خواهد داشت. (سایت نو اوران . ۱۳۹۳) استفاده از وسایل کمک آموزشی متنوع موجب میشود، که دانش آموزان از همه حواس خود ، جهت یادگیری ، مطالب استفاده کنند ، چرا که وسایل کمک آموزشی اساس قابل لمس را برای نارسایی ها در ایجاد تحول و اصلاح نظام آموزشی گام های مناسبی برداشته شود (امیدى و همکاران ۱۳۹۲)

مدل استنباطی درس پژوهی براساس جدول کد گذاری گزینشی

۱. احمدی، محمود رضا، ۱۳۸۲ گاه نامه شورای سامان بخشی کتاب های آموزشی ایران چاپ ۱۳۶۴

۲. علیمی، علی ۱۳۸۹. تجارب زیسته معلمان از نحوه اجرای طرح. تهران: انتشارات نوپردازان. ص ۷

۳. سرکارآرانی، محمدرضا (۱۳۸۱) درس پژوهی: ایده ای جهانی برای بهسازی و غنی سازی یادگیری. تهرات مرات. ص ۵

۴. صفاریان، سعید، فلاح وحید (۱۳۸۹) مقایسه تاثیر آموزش به کمک نرم افزار های آموزشی و رو تدریس سنتی بر یادگیری درس علوم. مجله فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی ص ۶۴

۵. بهرامی علی، (۱۳۹۱) درس پژوهی شیوه های نو در طراحی اجرایی برنامه های درسی، رشد تکنولوژی و آموزشی

۶. خاکباز، عظیمه سادات. خدایی، محمد رضا. موسی پور، نعمت الله. (۱۳۸۷). تاثیر درس پژوهی بر توسعه حرفه ای معلمان فصلنامه تعلیم تربیت شماره ۲۵_۲۳. ص ۵

۷. بختیاری، ابوالفضل (۱۳۹۵). سایت (فرهنگ مدرسه). ص ۶۴

۸. امیدی، رقیه. قبادی، کمال. (۱۳۹۲) بررسی مقایسه ای اجرای طرح درس توسط اساتید دانشگاه های علوم پزشکی. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی اسلام شماره ۱۰۷_۱۱۳. ص ۴۳۶۵

۹. سلطانی، نور محمد. (۱۳۹۴) فرهنگ سازی و نهادینه سازی درس پژوهی در مدارس به عنوان سازمان یادگیرنده.

اولین همایش علمی پژوهشی یافته های نوین علوم مدیریت و آموزش ایران. ص ۶

۱۰. احدیان، محمد (۱۳۸۷) مقدمات تکنولوژی آموزشی. ناشر مرکز نوآوری های ایران چاپ ۱۳۶۴. ص ۵

۱۱. حبیب زاده، عباس (۱۳۹۳) اثر بخشی درس پژوهی بر خود کار آمدی تصویری معلمان . مجله دست آورد های روان شناختی دوره چهارم شماره ۲. دانشگاه شهید چمران اهواز. ص ۵۱

۱۲. حوریزاد، بهمن (۱۳۸۹) بررسی تاثیر درس پژوهی خالقیت محور بر توسعه توانمندی های حرفه ای معلمان و یادگیری رفتار خالق معلمان و دانش آموزان، فصلنامه فرهنگ مشاوره، دوره جدید، شماره ۱، پاییز ۱۳۸۹. ص ۶

۱۳. عرفانی، نصره‌للا؛ شبیری، سید محمد (۱۳۹۵) اثر بخشی دوره های آموزش درس پژوهی بر دانش و مهارت تدریس معلمان دوره متوسطه، پژوهش در برنامه ریزی درسی، سال سیزدهم شماره 161-700. ص ۶